

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 7.6.2006
COM(2006) 283 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

Συστάσεις για μια ανανεωμένη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι του Ιράκ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Συστάσεις για μια ανανεωμένη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι του Ιράκ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Ιράκ αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις: έλλειψη ασφάλειας που οφείλεται στην τρομοκρατία, εξεγέρσεις, οργανωμένο έγκλημα, θρησκευτική βία, σοβαρές ανεπάρκειες των βασικών υπηρεσιών, γενικευμένες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και σημαντικές θεσμικές αδυναμίες στο πλαίσιο της εθνικής διοίκησης.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής του 2004 με τίτλο “Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ιράκ - Ένα πλαίσιο δέσμευσης”¹ και η συνοδευτική επιστολή, που υπογράφηκε από τον αρμόδιο Επίτροπο για τις εξωτερικές σχέσεις και τον Υπάτο Εκπρόσωπο, καθορίζουν μία μεσοπρόθεσμη στρατηγική σχετικά με τη δέσμευση της ΕΕ έναντι του Ιράκ, μετά τη σύσταση της νέας μεταβατικής ιρακινής κυβέρνησης και την έκδοση της απόφασης του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ αριθ. 1546.

Από το 2004, σε μία κατάσταση που χαρακτηρίζεται από τη σοβαρότητα και την υποβάθμιση της ασφάλειας, η χώρα σημείωσε σημαντικές προόδους στο πλαίσιο της πολιτικής και συνταγματικής της διαδικασίας οι οποίες οδήγησαν στη σύσταση της πρώτης εκλεγμένης κυβέρνησης βάσει του Συντάγματος. Διεξάχθηκαν κατά το 2005 δύο εκλογές και εκπονήθηκε ένα νέο Σύνταγμα το οποίο εγκρίθηκε μετά από λαϊκό δημοψήφισμα που διεξάχθηκε τον Οκτώβριο του ίδιου έτους. Το επίπεδο συμμετοχής ήταν υψηλό σε κάθε ψηφοφορία.

Με την εγκατάσταση της νέας κυβέρνησης, προσφέρεται η κατάλληλη ευκαιρία για να γίνει απολογισμός σχετικά με τις συντελεσθείσες προόδους σε συνάρτηση με την ανακοίνωση του 2004 καθώς και να υπάρξει μια καινούργια θεώρηση στον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ μπορεί να δεσμευθεί έναντι του Ιράκ, αρχίζοντας από ένα πολιτικό διάλογο με τη νέα κυβέρνηση.

Η μεσοπρόθεσμη στρατηγική που αναγγέλθηκε στην ανακοίνωση του 2004 προέβλεπε τους ακόλουθους στόχους:

- ένα ασφαλές, σταθερό και δημοκρατικό Ιράκ·
- μία ανοικτή ιρακινή οικονομία αγοράς, βιώσιμη και διαφοροποιημένη·
- ένα Ιράκ που να διατηρεί ειρηνικές σχέσεις με τους γείτονές του και ενταγμένο στη διεθνή κοινότητα.

Οι στόχοι αυτοί εξακολουθούν να είναι επίκαιροι, παρά την αστάθεια, τις πολιτικές εντάσεις και την υποβάθμιση της κατάστασης σε επίπεδο ασφάλειας, που χαρακτηρίζουν τη χώρα. Στο δυσχερές αυτό πλαίσιο, η ΕΕ συνέχισε την εφαρμογή των ενεργειών που καθορίστηκαν στην ανακοίνωση του 2004. Πρωτοστάτησε στη διεθνή δέσμευση, χάρη στην υποστήριξή της στην

---

¹ COM (2004) 417 της 9^{ης} Ιουνίου 2004.

πολιτική και συνταγματική διαδικασία που περιλάμβανε στήριξη σε εμπειρία και σημαντικούς πόρους στις εκλογικές διαδικασίες καθώς και στη θέσπιση του κράτους δικαίου. Παρείχε σημαντική οικονομική ενίσχυση, ιδίως μέσω του διεθνούς Ταμείου για την ανοικοδόμηση του Ιράκ (IRFFI). Συστάθηκε αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επίσης, η Ε.Ε. ενίσχυσε τη δέσμευσή της έναντι των ιρακινών πολιτικών ιθυνόντων, μεταξύ άλλων, χάρη στη θέσπιση ενός πλαισίου για τον πολιτικό διάλογο βάσει της διεθνούς διάσκεψης των Βρυξελλών του Ιουνίου 2005, που υποστηρίχθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Ε.Ε. ήταν επίσης σε επαφή με τη νέα κυβέρνηση και υποβλήθηκε πρόταση για την έναρξη διαπραγματεύσεων εν όψει μιας συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας. Με τη δέσμευσή της, η Ευρωπαϊκή Ένωση διατήρησε στενές επαφές και διάλογο με τους άλλους βασικούς παρεμβαίνοντες σε διεθνές επίπεδο, που δεσμεύθηκαν να ενισχύσουν τους Ιρακινούς για την αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων.

Η παρούσα ανακοίνωση που βασίζεται σε ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης και των μελλοντικών προκλήσεων διατυπώνει ορισμένες **συστάσεις υπέρ της δέσμευσης της ΕΕ**, που επικεντρώνονται σε μία σειρά βασικών στόχων. Η ανακοίνωση θέτει τις βάσεις για ένα πλαίσιο διαλόγου και συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της νέας ιρακινής κυβέρνησης. Ενώ η εντολή αυτής της τελευταίας θα καλύψει τετραετή περίοδο, οι προταθείσες συστάσεις στην παρούσα ανακοίνωση δεν συνδέονται με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

- Δύο **παράγοντες** είναι καθοριστικοί για μία μεγαλύτερη δέσμευση της ΕΕ: πρώτον, ο σεβασμός των εθνικών και θρησκευτικών συνιστωσών στην πολιτική διαδικασία και στο πλαίσιο της κυβέρνησης και δεύτερον η κατάσταση σε επίπεδο ασφάλειας.

II. ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΙΡΑΚ

Οι βασικές προκλήσεις που θα πρέπει να άρει το Ιράκ και η νέα κυβέρνηση συνίστανται στη διαφύλαξη της εθνικής συνοχής και της εθνικής συμφιλίωσης, στην εγγύηση της ασφάλειας, τηρουμένων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην παροχή βασικών υπηρεσιών και στην προσφορά δυνατοτήτων απασχόλησης ώστε να βελτιωθούν οι ικανότητες της εθνικής διοίκησης, καθώς και να προωθηθεί μία οικονομική σταθερότητα και μία βιώσιμη ανάπτυξη από την οποία θα επωφεληθεί το σύνολο του πληθυσμού.

Για την αξιολόγηση των συνολικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει το Ιράκ, πρέπει να εξεταστούν σε βάθος ορισμένα ειδικά θέματα. Τα θέματα αυτά, που έχουν συγχρόνως πολιτικό και οικονομικό χαρακτήρα, είναι αλληλεξαρτώμενα, αλλά ουσιαστικά αφορούν δύο παράγοντες: την παγίωση της δημοκρατίας και την ανάπτυξη της οικονομίας.

Η παγίωση της δημοκρατίας και η ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών

Παρότι η πολιτική διαδικασία σημείωσε επιτυχία το 2005, θα έπρεπε να παγιωθούν τα **θεμέλια της δημοκρατίας**. Η προβλεπόμενη οργάνωση δημοτικών και περιφερειακών εκλογών καθώς και η διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος θα προσφέρουν σημαντικές ενδείξεις ως προς τη δέσμευση του Ιράκ υπέρ της δημοκρατίας.

Κατά το δημοψήφισμα για το Σύνταγμα του Οκτωβρίου 2005, ο ιρακινός λαός τάχθηκε υπέρ μιας ομοσπονδιακής ένωσης των περιφερειών και των διοικητικών μονάδων. Το Σύνταγμα αποτελεί το πλαίσιο δυνάμει του οποίου η πλειοψηφία των Ιρακινών δέχτηκε τη συμβίωση. Πάντως, ορισμένες ιρακινές κοινότητες θεωρούν ότι το κείμενο, στην παρούσα μορφή του,

δεν λαμβάνει πλήρως υπόψη τις ανησυχίες και προσδοκίες τους. Κατά συνέπεια, το Σύνταγμα πρέπει να γίνει δεκτό ως η νόμιμη βάση της συνοχής και της σύγχρονης διακυβέρνησης, με κατανομή αρμοδιοτήτων και οικονομικών ευθυνών μεταξύ των κεντρικών, επαρχιακών και τοπικών αρχών. Παράλληλα, αποτελεί μία βάση για τη διανομή του εθνικού πλούτου και για την οικονομική, ενεργειακή και δημοσιονομική πολιτική. Προβλέπει ότι ένα από τα βασικά καθήκοντα του Συμβουλίου των Αντιπροσώπων που εκλέχθηκε πρόσφατα θα είναι η αναθεώρηση και η ανάπτυξη των νομοθετικών και θεσμικών μέτρων που προβλέπονται στο κείμενο.

Βασικό στοιχείο της δημοκρατικής διαδικασίας αποτελεί ο ρόλος της **κοινωνίας των πολιτών**. Παραμένουν πολλά να γίνουν για το Ιράκ και τη διεθνή κοινότητα, ώστε να ενισχυθεί η κοινωνία των πολιτών, ιδίως σε τομείς όπως η στήριξη των ελεύθερων μέσων μαζικής ενημέρωσης, η ενθάρρυνση δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης και ελέγχου, προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και ιδίως των δικαιωμάτων των γυναικών, των παιδιών και των θρησκευτικών και εθνοτικών μειονοτήτων.

Εθνική συνοχή

Το ζήτημα της **εδαφικής ακεραιότητας** του Ιράκ συνδέεται με τις πεποιθήσεις του λαού και την τάση να προβάλλουν την ταυτότητά τους με κριτήρια θρησκευτικά ή εθνικά. Αυτό εκδηλώθηκε στα εκλογικά τμήματα κατά το δημοψήφισμα για το Σύνταγμα του 2005, καθώς και μέσω της θρησκευτικής βίας. Στο άμεσο μέλλον, η πρόκληση που θα πρέπει να αντιμετωπίσουν οι νέοι ιρακινοί ιθύνοντες θα συνίσταται στο να προταθεί και να στηριχθεί ένα πρότυπο διακυβέρνησης που θα εξομαλύνει τις σημερινές βαθιές διαφορές.

Η τάση αυτή έχει επίσης αρνητικές επιπτώσεις στην εθνική, θρησκευτική και πολιτική ισορροπία άλλων χωρών της περιοχής και της περιοχής στο σύνολό της. Πολλοί γείτονες του Ιράκ έχουν τις ίδιες εθνικές και θρησκευτικές κοινότητες. Αν το Ιράκ διασπαστεί προοδευτικά, η εξέλιξη αυτή θα μπορούσε να ενθαρρύνει τον εθνικό και θρησκευτικό διαχωρισμό σε άλλα μέρη της ευρύτερης περιοχής. Οι γείτονες του Ιράκ και ολόκληρη η διεθνής κοινότητα έχουν κατά συνέπεια κάθε συμφέρον στο να διαφυλαχθεί η εδαφική του ακεραιότητα.

Εφόσον θέλουμε η χώρα να θέσει ένα τέλος στο σεκταρισμό, η **αρχή της τήρησης των εθνικών και θρησκευτικών συνιστώσων**, θα πρέπει να διέπει ιδίως το διορισμό προσωπικού, τη σύνθεση των εθνικών δυνάμεων ασφαλείας του Ιράκ και των υπουργείων εποπτείας, την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες και την κατανομή των πόρων. Η σύσταση της κυβέρνησης εθνικής ενότητας αποτελεί ήδη ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή. Βασικής σημασίας είναι επίσης να αναληφθούν πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην εθνική συμφιλίωση.

Η ασφάλεια και η σύσταση του κράτους δικαίου

Το κύμα βίας που ακολούθησε τη βομβιστική επίθεση της 22ας Φεβρουαρίου στο τζαμί της Samarra επιδείνωσε την ήδη παρούσα τάση για **θρησκευτική βία**. Αυτό συνεπάγεται όλο και περισσότερο θρησκευτικές πολιτοφυλακές και οργανωμένες ένοπλες ομάδες. Η κατάσταση επιδεινώνεται από την αδυναμία των εθνικών δυνάμεων ασφαλείας να παρέχουν ασφάλεια καθώς και από τις σχέσεις των πολιτοφυλακών και των δυνάμεων ασφαλείας με τις εγκληματικές δραστηριότητες. Σε αυτά προστίθεται το γεγονός ότι το οργανωμένο έγκλημα και η βία στους δρόμους συνεχίζουν να απειλούν τους απλούς ιρακινούς πολίτες.

Κατά συνέπεια, τα άτομα στρέφονται προς τις εθνικές ή θρησκευτικές τους ομάδες για να έχουν προστασία και υποστήριξη και οι εσωτερικές μετακινήσεις όπως και η μετανάστευση, έχουν αυξηθεί. Οι κοινότητες που διαμένουν σε μεικτές συνοικίες στις οποίες αποτελούν μειονότητα μετακινούνται προς τις ζώνες όπου αποτελεί πλειοψηφία η εθνική ή η θρησκευτική τους κοινότητα.

Κατόπιν αυτών η ασφάλεια θα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει η νέα κυβέρνηση. Η καταπολέμηση των εξεγέρσεων και των πολιτοφυλακών θα αποτελέσει κυρίαρχο στοιχείο για την ασφάλεια. Έχουν ήδη γίνει εκκλήσεις υπέρ **πρωτοβουλιών αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης («DDR»)**. Πάντως, είναι επίσης σημαντικό οι δράσεις που αναλαμβάνονται στον τομέα της ασφάλειας να μην θέτουν σε κίνδυνο το **σύστημα του κράτους δικαίου ή το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**. Η καταπολέμηση των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και της μετακίνησης των κοινοτήτων αποτελεί ουσιαστική προτεραιότητα. Μετά από την πολυετή βία που χαρακτήρισε το προηγούμενο καθεστώς, οι υπηρεσίες ασφαλείας και το δικαστικό και σωφρονιστικό σύστημα απαιτείται να προβούν σε σημαντικές αλλαγές για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης σε αυτά. Έστω και αν η εφαρμογή ενός συστήματος κράτους δικαίου είναι χρονοβόρα και δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί από τη μία μέρα στην άλλη, οι ιρακίνοι ιθύνοντες θα πρέπει να αποδείξουν ότι σημειώνουν σταθερές προόδους για τη βελτίωση της κατάστασης.

Η θέση των βάσεων μιας βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης

Οι βασικές υπηρεσίες και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης

Εξίσου σημαντικές και στενά συνδεδεμένες με την ασφάλεια είναι η παροχή βασικών υπηρεσιών και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και δραστηριοτήτων που αποδίδουν εισόδημα μέσω μιας επανέναρξης της οικονομικής δραστηριότητας. Οι δύο αυτοί στόχοι έχουν προνομιούχο θέση στο πρόγραμμα της νεοσύστατης κυβέρνησης. Πάντως, στο Ιράκ όπου η διαχείριση και οι υποδομές σε τομείς όπως η υγεία, η παιδεία και η ηλεκτρική ενέργεια έχουν υποβαθμιστεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών του καθεστώτος του Σαντάμ Χουσεΐν και πρόσφατα δεν σημείωσαν καμία ποιοτική και ποσοτική βελτίωση, η κυβέρνηση πρέπει να ενεργήσει αποφασιστικά για την παροχή **βασικών υπηρεσιών** και κατά τον τρόπο αυτό να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής του πληθυσμού. Η έλλειψη ηλεκτρικής ενέργειας και νερού και οι δυσχέρειες πρόσβασης στην παιδεία και στην υγειονομική περίθαλψη αποτελούν καθημερινές ανησυχίες που όχι μόνο τροφοδοτούν τις κοινωνικές εντάσεις αλλά επίσης παρεμποδίζουν την οικονομική ανάκαμψη. Η αδράνεια στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών θα αποτελέσει εμπόδιο για το δυναμικό ανάπτυξης των μελλοντικών γενεών των Ιρακινών.

Η **δημιουργία θέσεων απασχόλησης** και οι δραστηριότητες που αποδίδουν έσοδα αποτελούν επίσης βασική προτεραιότητα. Η απασχόληση θα καταργήσει το οικονομικό συμφέρον για ορισμένους Ιρακινούς να προσχωρήσουν στις τάξεις των πολιτοφυλάκων, των επαναστατών ή των τρομοκρατών. Το ανθρώπινο κεφάλαιο του Ιράκ ήταν άλλοτε ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα της χώρας αυτής. Το επίπεδο της παιδείας των Ιρακινών ήταν σαφώς ανώτερο από εκείνο των λοιπών χωρών της περιοχής πριν από 20-25 χρόνια αλλά, με την πάροδο του χρόνου, το επίπεδο μειώθηκε πολύ περισσότερο από εκείνο των γειτονικών χωρών. Οι σημερινοί νέοι συχνά είναι λιγότερο μορφωμένοι από τους γονείς τους. Η τάση αυτή πρέπει να αντιστραφεί εφόσον επιθυμούμε να επωφεληθεί πλήρως το Ιράκ από το ανθρώπινο κεφάλαιό του.

Η θέσπιση ενός αποτελεσματικού διοικητικού πλαισίου

Η **δημόσια διοίκηση** είναι ο βασικός εργοδότης της χώρας, αλλά πάσχει από πολύχρονη κακή διαχείριση, με συνέπεια χαμηλό δείκτη εκσυγχρονισμού ή ενίσχυσης των ικανοτήτων. Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς της είναι απαραίτητη για την ενίσχυση της ικανότητας ανάπτυξης, εφαρμογής και απόδοσης. Οι αδυναμίες αυτές έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη διαχείριση της οικονομίας και την παροχή βασικών δημοσίων υπηρεσιών. Η ιρακινή **αναμόρφωση** των υποδομών, των κανονισμών και των διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης πρέπει να υποστηριχθεί από τη διεθνή κοινότητα.

Η ενέργεια και η οικονομική διαφοροποίηση

Το Ιράκ κατέχει τα **δύο σημαντικότερα αποθέματα πετρελαίου** στον κόσμο και μεγάλες ανεκμετάλλευτες **πηγές φυσικού αερίου**. Η οικονομία του διέπεται από τον ενεργειακό τομέα, αλλά η άσκηση των πολιτικών είναι σαφώς κάτω των ικανοτήτων και τα έσοδα πολύ περιορισμένα. Η προσφυγή σε ξεπερασμένες τεχνικές, η έλλειψη διαφάνειας, αποτελεσματικότητας και εκσυγχρονισμού στη διοίκηση, η έλλειψη επενδύσεων καθώς και η τακτική λεηλασία και δολιοφθορά των υποδομών αποτελούν επίσης σοβαρά μειονεκτήματα. Λόγω τεχνικών προβλημάτων στο σύστημα μέτρησης του πετρελαίου, η διοίκηση δεν διαθέτει μία συνολική και σαφή άποψη των επιπέδων της παραγωγής και των εξαγωγών, πράγμα που ενθαρρύνει το λαθρεμπόριο και τις καταχρήσεις στα έσοδα από το πετρέλαιο.

Η μεγάλη εξάρτηση του Ιράκ από τα έσοδα που έρχονται από την παραγωγή πετρελαίου το καθιστά εξαιρετικά ευάλωτο στους εξωτερικούς οικονομικούς παράγοντες. Η πρόσφατη αύξηση των τιμών του πετρελαίου στις διεθνείς αγορές του απέφερε κέρδος. Πάντως, μία πτώση των τιμών αυτών θα αποτελούσε οικονομικό πλήγμα. Η μείωση της εξάρτησής του από το πετρέλαιο μέσω της **διαφοροποίησης της οικονομίας** θα επέτρεπε τη μείωση των επιπτώσεων των διακυμάνσεων των τιμών του πετρελαίου και θα δημιουργούσε θέσεις απασχόλησης. Η διαφοροποίηση αυτή θα μπορούσε να γίνει με την ενθάρρυνση ποικίλων δραστηριοτήτων που αποδίδουν έσοδα (τα οποία δεν συνδέονται με τον ενεργειακό τομέα) και προσφέρουν άλλα πλεονεκτήματα για το Ιράκ, όπως **η υδροδότηση και η γεωργία**. Η χώρα αυτή διακρίνεται στην περιοχή από τα δύο σημαντικά ρεύματα νερού που τη διασχίζουν. Επειδή βρίσκεται στο επίκεντρο της παλαιάς «Εύφορης Ημισελήνου», περίπου το 20% του ενεργού πληθυσμού του Ιράκ απασχολείται στον αγροτικό τομέα. Σε μία περιοχή όπου πολλές χώρες αντιμετωπίζουν πρόβλημα υδροδότησης για τον αγροτικό τομέα, το Ιράκ είναι σε καλύτερη θέση από άλλες. Η αύξηση της παραγωγής και των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων αποτελεί μη αμελητέα πιθανή πηγή στήριξης της ευμάρειας και διαφοροποίησης της οικονομίας. Το νερό θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει πλεονέκτημα στο περιφερειακό εμπόριο.

Τα **δημοσιονομικά ελλείμματα** του Ιράκ πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα. Σημαντικό τμήμα του ιρακινού ΑΕΠ αυτή τη στιγμή αφιερώνεται στο σύστημα της δημόσιας διανομής (κληρονομημένο από κυρώσεις πριν από το 2003) και στις επιδοτήσεις στην εθνική κατανάλωση πετρελαίου. Οικονομικές μεταρρυθμίσεις (που διευκρινίζονται στη συμφωνία επιβεβαίωσης του ΔΝΤ) θα επιτρέψουν στην κυβέρνηση να συνεχίσει τις δημόσιες επενδύσεις και το πρόγραμμα ανάπτυξης που καθορίστηκε από την εθνική αναπτυξιακή στρατηγική. Απαιτούνται επείγουσες μεταρρυθμίσεις ώστε να ενισχυθεί η δημοσιονομική διαδικασία, ιδίως στον τομέα της καταχώρησης εσόδων και δαπανών, καθώς και προώθησης της λογοδοσίας. Η εν λόγω **δημοσιονομική διαδικασία** πρέπει να καταστεί μέγιστο πολιτικό μέσο. Η κυβέρνηση πρέπει να προετοιμάσει έναν ενοποιημένο προϋπολογισμό για τις τακτικές δαπάνες και τις δαπάνες κεφαλαίου, που θα ενταχθεί σε ένα μεσοπρόθεσμο πλαίσιο.

Όλες οι ενισχύσεις εκ μέρους χορηγών πρέπει να εγγραφούν στον ενοποιημένο εθνικό προϋπολογισμό.

Επιβάλλονται μεταρρυθμίσεις του κανονιστικού πλαισίου των εμπορικών και οικονομικών υπηρεσιών για τη διασφάλιση ιδιωτικών επενδύσεων οι οποίες είναι απαραίτητες μεσοπρόθεσμα για τη χρηματοδότηση πετρελαϊκών και ηλεκτρικών υποδομών. Πάντως, οι μεταρρυθμίσεις αυτές πρέπει να μελετηθούν ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε επίπτωση στην κοινωνική ευημερία.

III. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΕ

Το Ιράκ είναι μια πλούσια χώρα σε ανθρώπινους, φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, που διαθέτει ευρύ δυναμικό το οποίο θα έπρεπε να του επιτρέψει να καταστεί εκ νέου ενδιαφέρων περιφερειακός και διεθνής εταίρος, παρότι αυτή τη στιγμή αποτελεί λεία σημαντικής έλλειψης ασφάλειας και σταθερότητας. Ανεξάρτητα από τη μελλοντική κατάσταση, το μέλλον της χώρας αυτής θα συνεχίσει να επηρεάζει την Ευρωπαϊκή Ένωση σε επίπεδο ασφάλειας, οικονομίας, ενέργειας και πολιτικής. Για τους λόγους αυτούς, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συμφέρον να ενθαρρύνει ένα ασφαλές, σταθερό, δημοκρατικό και με οικονομική ευημερία Ιράκ, σε ειρήνη με τους γείτονους του και ενταγμένο στη διεθνή κοινότητα.

Η σύσταση της πρώτης συνταγματική ιρακινής κυβέρνησης αποτελεί για την Ευρωπαϊκή Ένωση μία νέα ευκαιρία για τη θεμελίωση διαλόγου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σε θέση να βοηθήσει το Ιράκ. Η γεωγραφική της εγγύτητα, η εμπειρία την οποία απέκτησε στη χώρα αυτή, καθώς και στο πλαίσιο άλλων περιπτώσεων περιοχών σε περιόδους μετά από σύγκρουση, οι καλές της σχέσεις με σημαντικούς διεθνείς παράγοντες (μεταξύ των οποίων οι γείτονες του Ιράκ), η οικονομική ισχύς της ΕΕ και η πιθανή συνεισφορά των Ιρακινών που μετανάστευσαν στην Ευρώπη αποτελούν σημαντικά πλεονεκτήματα στα οποία μπορεί να στηριχθεί η ΕΕ για να βοηθήσει τον πληθυσμό του Ιράκ να περιορίσει τις αρνητικές τάσεις. Η ΕΕ μπορεί επίσης να χρησιμοποιήσει την εμπειρία που απέκτησε στο Ιράκ μέσω του πολιτικού διαλόγου, την κοινοτική χρηματοδότηση υπέρ της ανοικοδόμησης (που ανέρχεται περίπου σε ποσό 720 εκατ. € για την περίοδο 2003-2006), τη συνεργασία στον τομέα του κράτους δικαίου και των σχέσεων που δημιουργήθηκαν χάρη στην παρουσία της ΕΕ στο Ιράκ.

Βραχυπρόθεσμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να επικεντρώσει τη δέσμευσή της σε μικρό αριθμό βασικών στόχων, στους οποίους μπορεί να προσφέρει προστιθέμενη αξία και για τους οποίους είναι σε θέση να επιτύχει σύντομα απτά αποτελέσματα. Για να μεγιστοποιήσει τις επιπτώσεις και την αποτελεσματικότητα, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στους βασικούς αυτούς στόχους με συμπληρωματικό τρόπο. Τα Ηνωμένα Έθνη θα πρέπει να συνεχίσουν να διαδραματίζουν ένα ηγετικό ρόλο σε πολιτικό επίπεδο καθώς και στον τομέα της οικονομικής ανασυγκρότησης.

Επίκεντρο της δέσμευσης της ΕΕ πρέπει να είναι μία συνεχής στήριξη στις προσπάθειες των Ηνωμένων Εθνών, ενώ παράλληλα θα διεξάγει διάλογο και θα έχει αυξημένη συνεργασία με τους άλλους βασικούς παράγοντες. Ο ενισχυμένος διάλογος με τους γείτονες του Ιράκ και η στήριξη των πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην παγίωση της περιφερειακής συνεργασίας πρέπει να συνεχιστούν. Η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να υποστηρίζει τα ιρακινά αιτήματα σχετικά με μία νέα πολιτική και οικονομική δέσμευση μέσω μιας διεθνούς διάσκεψης.

Πάντως, μια εξωτερική πολιτική στήριξης και συνδρομής δεν επαρκεί για την ενίσχυση του Ιράκ. Η αλλαγή πρέπει να προέλθει από τους ίδιους τους Ιρακινούς. Η ΕΕ χρειάζεται έναν ισχυρό εταίρο, αποφασισμένο να εφαρμόσει συγκεκριμένες πολιτικές και να ασχοληθεί με την επίλυση των υπαρχόντων προβλημάτων. Η δράση της ΕΕ θα εξαρτηθεί από τη στρατηγική και το κλίμα ασφάλειας στο Ιράκ. Κατόπιν αυτών, εντοπίστηκαν ορισμένοι **βασικοί παράγοντες**, που θα καθορίσουν τις επιπτώσεις των κοινοτικών μέτρων. Οι παράγοντες αυτοί θα ρυθμιστούν με ακρίβεια στο πλαίσιο ενός διαλόγου που θα διεξαχθεί με τη νέα ιρακινή κυβέρνηση. Πάντως, απαιτούνται δύο βασικά στοιχεία που είναι κοινά για την αντιμετώπιση όλων των προκλήσεων: **η πολιτική βούληση του Ιράκ και η ενίσχυση της ασφάλειας**.

Βάσει της ανάλυσης των προβλημάτων που οφείλει να αντιμετωπίσει το Ιράκ και της θέσης της ΕΕ, προτείνεται να επικεντρωθούν οι προσπάθειες σε ορισμένους συγκεκριμένους στόχους.

Στόχος της ΕΕ: Στήριξη ενός πρότυπου δημοκρατικής κυβέρνησης για την εξομάλυνση των διαιρέσεων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να συνεχίσει να στηρίζει την πολιτική διαδικασία, ενισχύοντας στρατηγικές και πρωτοβουλίες για την **καταπολέμηση του σεκταρισμού** και οι οποίες διευκολύνουν το σεβασμό και το διάλογο μεταξύ των διαφόρων κοινοτήτων. Για το σκοπό αυτό, η ΕΕ πρέπει να συνεργαστεί ενεργά με την εθνική κυβέρνηση και τις περιφερειακές διοικήσεις καθώς και με την κοινωνία των πολιτών, τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους διεθνείς εταίρους. Θα μπορούσε επίσης να στηρίζει τις προσπάθειες που παρέχονται ενόψει μιας **εθνικής συμφιλίωσης** καθώς και στήριξης **των πολιτικών ενσωμάτωσης όλων των παραγόντων** της διοίκησης.

Εξάλλου, η ΕΕ πρέπει να κάνει την καλύτερη δυνατή χρήση των σχέσεών της με τους **παράγοντες της περιοχής** ώστε να τους ενθαρρύνει στην προώθηση της εδαφικής ακεραιότητας και της εθνικής ενότητας του Ιράκ καθώς επίσης να αποθαρρύνει την παρέμβασή τους στις εσωτερικές υποθέσεις της χώρας.

Η ΕΕ θα μπορούσε να συνεχίσει την πολύτιμη υποστήριξή της στη **διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος**, σε στενή συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη και να μοιραστεί την εμπειρία των κρατών μελών σχετικά με την κατανομή των αρμοδιοτήτων στον διοικητικό τομέα, τις οικονομικές ανισότητες και τα προγράμματα αλληλεγγύης. Προβλέπονται επίσης πιο φιλόδοξα μέτρα για τη θέσπιση διαλόγου με τον ιρακινό λαό και τη διασφάλιση μιας καλύτερης κατανόησης των πολιτικών και οικονομικών προβλημάτων.

Επίσης, η κοινοτική δράση θα πρέπει να **ενισχύσει τα κοινοβουλευτικά και δημοκρατικά θεσμικά όργανα**. Μεταξύ των ενδεχόμενων μέτρων πρέπει να αναφέρουμε την ενίσχυση των ικανοτήτων και της τεχνικής συνδρομής προς τα αρμόδια ιρακινά θεσμικά όργανα ή τις ανταλλαγές και τα προγράμματα αδελφοποίησης με τις διοικήσεις των κρατών μελών της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Μπορεί επίσης να προβλεφθεί μία διαρκής ενίσχυση υπέρ της ανεξάρτητης εκλογικής επιτροπής του Ιράκ καθώς και υπέρ άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Η ΕΕ δεν πρέπει να περιοριστεί στο να εργαστεί υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας σε κεντρικό επίπεδο, αλλά επίσης να εξετάσει τις δυνατότητες θέσπισης διαλόγου σε περιφερειακό, επαρχιακό και τοπικό επίπεδο ώστε να διασφαλιστεί η εφαρμογή των πολιτικών και ο έλεγχος της εφαρμογής αυτής.

Βασικοί παράγοντες: η πολυεθνική και πολυδογματική σύνθεση της κυβέρνησης θα έχει θετικές συνέπειες στην από μέρους της Ε.Ε. παροχή ενίσχυσης στους τομείς αυτούς. Η επίπτωση της ενίσχυσης της ΕΕ θα είναι ακόμη μεγαλύτερη με τη θέσπιση στο πλαίσιο της εθνικής διοίκησης μιας διαφανούς πολιτικής προσλήψεων με βάση τα προσόντα και όχι το θρήσκευμα. Η τήρηση του χρονοδιαγράμματος που καθορίστηκε από την εκλογική διαδικασία θα δώσει κίνητρα στους Ιρακινούς να συμμετέχουν και θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη τους σε πολιτικό επίπεδο.

Στόχος της ΕΕ: **Να συμβάλει στην ενίσχυση της ασφάλειας χάρη σε μια καλύτερη υποστήριξη του κράτους δικαίου και στην προώθηση μιας παιδείας σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**

Πολλά κράτη μέλη της ΕΕ συμμετέχουν ήδη σε δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της ασφάλειας της χώρας. Ορισμένα παρέχουν κατάρτιση στον τομέα αυτό στην αστυνομία και τους στρατιωτικούς. Η ενοποιημένη αποστολή «Κράτος δικαίου», EUJUST LEX, στο πλαίσιο της ΕΠΑΑ, εργάζεται σε συνεργασία με την αστυνομία, τους δικαστές και το σωφρονιστικό προσωπικό του Ιράκ, για τη θέσπιση ενός ενοποιημένου συστήματος στον τομέα του κράτους δικαίου/ποινικής δικαιοσύνης. Η αποστολή αυτή, που ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2005, επεκτάθηκε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεχίσει να εργάζεται υπέρ **της ασφάλειας και του κράτους δικαίου**. Η Επιτροπή θα στηριχθεί στην κτηθείσα εμπειρία επ'ευκαιρία της αποστολής EUJUST LEX για την προετοιμασία ενός προγράμματος στον τομέα του κράτους δικαίου, το οποίο θα επιτρέψει την ενίσχυση του δικαστικού συστήματος τόσο στον ποινικό όσο και στον αστικό τομέα. Θα διασφαλιστεί συντονισμός μεταξύ των προσπαθειών που θα καταβληθούν στο μέλλον στο πλαίσιο της ΕΠΑΑ και της κοινοτικής δράσης στον τομέα αυτό. Κάθε μελλοντική συνεργασία θα συμβάλει στη δημιουργία μιας παιδείας **σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**, όπως εκείνα που συνδέονται με την ισότητα των φύλων, τα δικαιώματα των παιδιών και τη θρησκευτική ελευθερία· ως προς αυτό, θα τονιστεί ιδίως η ανάπτυξη των ικανοτήτων που αποσκοπούν στον έλεγχο της άρτιας εφαρμογής των κανόνων σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε επίσης να υποστηρίξει **πρωτοβουλίες στον τομέα του αφοπλισμού, της αποστράτευσης και της επανένταξης** βάσει της κτηθείσας εμπειρίας σε άλλες περιπτώσεις περιοχών σε περιόδους μετά από σύγκρουση. Εξάλλου, η Ε.Ε. θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στις προσπάθειες ενίσχυσης των ικανοτήτων για τη βοήθεια των θεσμικών οργάνων και της ιρακικής κυβέρνησης στο να ασκήσουν εποπτεία στην εφαρμογή των **διεθνών συμβάσεων που εφαρμόζονται στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου**.

Βασικοί παράγοντες: ο αντίκτυπος των προσπαθειών που καταβλήθηκαν από την ΕΕ θα ενισχυθεί εάν η κυβέρνηση δεσμευτεί να προβεί στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις του δικαστικού συστήματος και εάν οι υπηρεσίες ασφαλείας του Ιράκ σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ενίσχυση του Υπουργείου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και η σύσταση μιας επιτροπής δικαιωμάτων του ανθρώπου και άλλων θεσμικών οργάνων επιφορτισμένων με την έρευνα των περιπτώσεων παραβίασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου θα αποτελούσαν ένα βήμα προόδου. Η κυβέρνηση πρέπει επίσης να μπορέσει να ελέγξει τις πολιτοφυλακές και τις ένοπλες μη κυβερνητικές ομάδες. Θα ήταν επίσης χρήσιμο ένα πλαίσιο υπέρ της δράσης της κοινωνίας των πολιτών.

Στόχος της ΕΕ: **Ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών αρχών για τη βελτίωση της παροχής βασικών υπηρεσιών και τη θέσπιση ενός κατάλληλου πλαισίου για τη δημιουργία θέσεων**

απασχόλησης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσφέρει ήδη, μέσω της κοινοτικής βοήθειας και σε στενή συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη, σημαντική συνεισφορά στα προγράμματα που στοχεύουν στη βελτίωση της πρόσβασης του ιρακινού πληθυσμού στις βασικές υπηρεσίες (υδροδότηση, παιδεία, αποχέτευση και άλλες), ενώ ο γενικός στόχος είναι η ανάπτυξη της ποιότητας ζωής στο Ιράκ και η διασφάλιση μιας διαρκούς σταθερότητας σε μεσοπρόθεσμη βάση. Για τη διασφάλιση της διάρκειας των βελτιώσεων αυτών, η κυβέρνηση πρέπει να θεσπίσει **μακροχρόνιες πολιτικές στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης**. Η εφαρμογή τους θα μπορούσε να στηριχθεί από την ΕΕ, βάσει της εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής που εκπονήθηκε από το Ιράκ και εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2004, που ασφαλώς θα αναπροσαρμοστεί από τη νέα κυβέρνηση. Η ΕΕ θα μπορούσε εξάλλου να συμβάλει στη μεταρρύθμιση του συστήματος της κοινωνικής ασφάλισης, σε συνεργασία με άλλους διεθνείς παράγοντες.

Η απασχόληση αποτελεί μία από τις προτεραιότητες της νέας κυβέρνησης. Πρέπει πριν απ' όλα να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό πλαίσιο για τη σύσταση νέων θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που αποδίδουν έσοδα. Για να γίνει αυτό, θα πρέπει να εναρμονιστούν τα διάφορα προγράμματα ανοικοδόμησης καθώς και οι διάφορες συνιστώσες της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και της προώθησης υπέρ των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, δραστηριοτήτων **σύστασης νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα**. Πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες στον τομέα του IRRFI πράγμα που θα επέτρεπε να υπάρξει διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων και να τεθούν οι βάσεις για ένα αυξημένο εμπορικό δυναμικό.

Βασικοί παράγοντες: ο αντίκτυπος της ενίσχυσης της ΕΕ θα διευρυνθεί με την αναπροσαρμογή της εθνικής στρατηγικής ανάπτυξης, που θα καθορίσει σαφείς προτεραιότητες. Η κυβέρνηση πρέπει να αναζητήσει μία στρατηγική συμβιβαστική λύση μεταξύ της εφαρμογής βασικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (που έστω και αν είναι επώδυνες βραχυπρόθεσμα θα είναι επωφελείς μακροπρόθεσμα) και της πρόληψης κοινωνικών αναταραχών. Παράλληλα, η άρτια λειτουργία των μηχανισμών συντονισμού μεταξύ χορηγών θα συμβάλει στο να συμπέσουν οι ανάγκες με τους διαθέσιμους πόρους. Οι δωρητές επιθυμούν αυξημένη προβολή της ενίσχυσης όταν το επιτρέπουν οι συνθήκες ασφάλειας.

Στόχος της ΕΕ: Υποστήριξη των μηχανισμών που οδηγούν στην οικονομική ανάκαμψη και την ευημερία του Ιράκ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση που ήδη συμβάλλει στην ενθάρρυνση των οικονομικών μεταρρυθμίσεων και στην ανάπτυξη της περιοχής, θα προσφέρει την εμπειρία της στη συνεργασία με την ιρακινή κυβέρνηση υπέρ της οικονομικής ανάπτυξης και της ευημερίας. Θα συνεχίσει το διάλογο με την κυβέρνηση ώστε να ενθαρρύνει την οικονομική ανάπτυξη μέσω μιας οικονομικής ενίσχυσης, προσπαθειών για τη μείωση του χρέους, καθώς και μεγαλύτερης εμβέλειας προγραμμάτων συνεργασίας.

Η δράση της ΕΕ σε μία πρώτη φάση θα εστιαστεί στις υπάρχουσες αδυναμίες του ιρακινού ενεργειακού τομέα. Η ΕΕ **οφείλει να υποστηρίξει το κανονιστικό, νομικό και οικονομικό πλαίσιο** ώστε να ενισχύσει τις επενδύσεις και να αποθαρρύνει τη διαφθορά, το οργανωμένο έγκλημα και την εγκληματικότητα. Παράλληλα θα ενθαρρύνει την **περιφερειακή συνεργασία στον τομέα της ενέργειας** μέσω περιφερειακών δικτύων σε επίπεδο ΕΕ. Η έναρξη ενός **τεχνικού διαλόγου** με το Ιράκ σχετικά με την ανάπτυξη των πετρελαϊκών πόρων και την εκμετάλλευση των αποθεμάτων φυσικού αερίου της χώρας και ιδίως την εξαγωγή

τους προς το Mashreq και τις αγορές της ΕΕ θα μπορούσε να συμπληρώσει τις προσπάθειες που καταβάλλονται αυτή τη στιγμή σε περιφερειακό επίπεδο.

Εξάλλου, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα ενισχύσει την οικονομική διαφοροποίηση υποστηρίζοντας τη θέσπιση ενός **καθεστώτος εμπορικών συναλλαγών και επενδύσεων** που θα εγγυάται μία ελάχιστη προβλεψιμότητα, διαφάνεια και ασφάλεια του δικαίου, απαραίτητη προϋπόθεση ώστε να επιτραπεί στους εθνικούς και διεθνείς οικονομικούς παράγοντες να επενδύουν και να δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας στη χώρα.

Η διαδικασία διαπραγμάτευσης μιας συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας θα έχει θετικές επιπτώσεις στις εσωτερικές μεταρρυθμίσεις. Εξάλλου θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως προκαταρκτικό βήμα για την **προσχώρηση στον ΠΟΕ** καθώς και για την προσέγγιση του ιρακινού εμπορικού καθεστώτος στους κανόνες και αρχές του ΠΟΕ, διευκολύνοντας κατά τον τρόπο αυτό τη διαδικασία ένταξης. Η δυνατότητα για το Ιράκ να επωφεληθεί του γενικευμένου συστήματος προτιμήσεων, που θα του πρόσφερε καλύτερη πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ, παραμένει ανοικτή. Η δέσμευση της **Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων** στο Ιράκ θα ενίσχυε την εμπιστοσύνη έναντι της χώρας αυτής στο παγκόσμιο οικονομικό προσκήνιο. Για να συμπληρωθούν οι διαδικασίες αυτές, η ΕΕ θα μπορούσε να παρέχει βοήθεια ώστε να ενισχυθεί η Κεντρική Τράπεζα και το Υπουργείο Οικονομικών σε συντονισμό με άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Βασικοί παράγοντες: η ισχυρή πολιτική βούληση να τεθεί ένα τέλος στις καταχρήσεις και τη διαφθορά και να αντιμετωπιστούν τα δημοσιονομικά ελλείμματα αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αποκατάσταση της οικονομικής ευημερίας. Το Ιράκ πρέπει να δεσμευτεί για τη βέλτιστη χρήση των τεράστιων φυσικών του πόρων ώστε να αποκτήσει συμπληρωματικά έσοδα. Η κυβέρνηση οφείλει να θεσπίσει τις κατάλληλες πολιτικές και πρωτοβουλίες στον τομέα αυτό.

Στόχος της ΕΕ: Ενθάρρυνση της θέσπισης ενός αποτελεσματικού και διαφανούς διοικητικού πλαισίου

Απαιτείται αναμόρφωση της δημόσιας διοίκησης: μεταρρύθμιση των νομικών δομών, ενίσχυση των ανθρώπινων πόρων και θέσπιση αρχών διαφάνειας, υπευθυνότητας και υγιούς οικονομικής διαχείρισης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη που την αποτελούν διαθέτουν, τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, ένα ευρύ φάσμα διοικητικών συστημάτων και αντίστοιχης πολιτισμικής παιδείας. Η κτηθείσα εμπειρία κατά τη διαδικασία διεύρυνσης και στα πλαίσια της υποστήριξης υπέρ της **ενίσχυσης των ικανοτήτων και των θεσμών** σε άλλες περιοχές του κόσμου μπορεί να βοηθήσει την ιρακινή διοίκηση στο να εφαρμόσει τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις.

Η διαδικασία **διαπραγμάτευσης μιας συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ ΕΕ-Ιράκ (ΤΣΑ)** θα ενισχύσει την υποστήριξη της ΕΕ στην αναμόρφωση της δημόσιας διοίκησης. Η εστιασμένη ενίσχυση της ΕΕ θα μπορούσε να αφορά πολλούς τομείς, που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα πολλών υπουργείων και κυβερνητικών φορέων.

Οι διαπραγματεύσεις ΤΣΑ και η επιτυχής τους έκβαση θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην εγκαθίδρυση μιας αποτελεσματικής διοίκησης. Σε ορισμένους βασικούς τομείς κοινού ενδιαφέροντος, η δημιουργία **τεχνικών ομάδων εργασίας** επιφορτισμένων με τη διασφάλιση της μεταφοράς τεχνογνωσίας και εμπειρίας θα αποτελέσει ένα συμπληρωματικό πλεονέκτημα. Για το σκοπό αυτό μπορούν να κινητοποιηθούν πόροι της ΕΕ.

Βασικοί παράγοντες: το Ιράκ δεσμεύτηκε ήδη να προβεί σε μεταρρυθμίσεις, στο πλαίσιο υποχρεώσεων τις οποίες συνήψε έναντι διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων διεθνών παραγόντων. Η μεταρρύθμιση της ιρακινής διοίκησης απαιτεί ισχυρή πολιτική δέσμευση και “φύλλο πορείας” με βάση ρεαλιστικούς στόχους και κριτήρια.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει το Ιράκ χαρακτηρίζονται από την πολλαπλότητα και το σύνθετο χαρακτήρα τους και απαιτούν άμεση αντιμετώπιση. Η ΕΕ έχει κάθε συμφέρον να ενισχύσει τη χώρα αυτή στο να σταθεροποιηθεί και να υποστηρίξει την πολιτική και οικονομική της αποκατάσταση. Η γεωγραφική εγγύτητα της ΕΕ και ο ιδιαίτερος ρόλος της στο Ιράκ τη θέτουν σε μοναδική θέση για την εμπάθυνση της δέσμευσής της έναντι της νέας κυβέρνησης. Πρόκειται για μία στρατηγική ευκαιρία το να βοηθηθεί το Ιράκ στο να ανακτήσει τη θέση του ως σημαντικού εταίρου σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Η δέσμευση της ΕΕ σύμφωνα με τις αρχές που απαριθμούνται στο παρόν έγγραφο πρέπει να λάβει υπόψη την ενεργό συμμετοχή των ιρακινών, τις ικανότητες και τις αξίες τους και να έχει ως εναρκτήριο σημείο το πρόγραμμα και τις προτεραιότητες της νέας κυβέρνησης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι μόνη. Τα Ηνωμένα Έθνη εξακολουθούν να έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Για τη βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας είναι επίσης απαραίτητο η ΕΕ να συνεργαστεί με τους λοιπούς φορείς, τόσο περιφερειακούς όσο και διεθνείς, υποστηρίζοντας το Ιράκ στο δρόμο της σταθερότητας και της ευημερίας. Αυτό εξακολουθεί να είναι προτεραιότητα για την ΕΕ. Το Ιράκ οφείλει να τοποθετηθεί πολιτικά και οικονομικά στην περιοχή. Οι γείτονές του μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο ως προς αυτό.